

ЭНГЭСИЭЛИИ

• Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

2000 с.
Муус устар
4
күнэ
оптуорунньук
№ 38 (8728)

НАМГА-УЛУУСТАР БАҢЫЛЫКТАРА

Муус устар 3 күнүгэр Нам улууһугар Мэнэ-Хаҥалас, Өлүкүмэ, Хаҥалас, Уус-Алдан, Нам улуустарын уонна Дьокуускай куорат дьаһалталаары баһылыктырын зонатаабы муньаҕа буолан ааста.

Муньаха Саха Республикатын Президентэ М.Е. Николаев, тыа хаһаайыстыбатын уонна заготовка министр Е.А. Борисов о.д.а. кыттыһыны ыллылар.

Ыалдыттар эбиэт иннинэ Хатын Арыы нэһилиэгэр тийиэн хаһаайыстыбалары көрдүлэр-иһиттилэр.

Муньаҕы үөрүүлээхтик аһыы ННУ корпуһугар ытытылына. Правительство Председателин бастакы солбуйааччы И.Н. Долинин мустубут дьонго эвэрдэтин тигэртэ. Ол кэннэ улуустар баһылыктара «Саха Республикатын Приленскэй зонатыгар сир оҥоһуутун инники сайдыылары» диин боппуроска бэйэлэрин улуустарыгар туох үлэ барарын сырдаттылар.

Республика Президентэ М.Е. Николаев муньах кыттыһылаахтарыгар баҕа санааларын, бэйэтин көрүүлэрин эттэ.

Түмүккэ Саха Республикатын Правительствотун уонна улуустар дьаһалталаары икки ардыларыгар сөбүлэниигэ илии баттанна.

Бэйэ информ.

БАСТЫННАР БЫҢААРЫЛЫННЫЛАР

Кулун тутар орто тугар училище үөрэнээччилэрин ортолоругар үгэс буолбут «Идэтигэр бастың» диин конкурс ытытылына. Бу дүккүрдээх күрэххэ барыта 165 үөрэнээччи кытына уонна бэйэлэрин талан ылбыт сөбүлүүр идэлэригэр кыайыылааһын тахсарга дьулуустулар. Идэлэригэр бастаагылар суоппарга Валера Павлов - Аппааны, бухгалтерга Сергей Жирков - Граф Бизэргэ, ЭВМ операторугар Сергей Софронов - Тарата, электросварщикка Валера Павлов — Аппааны, тааска быһыыга Даша Алексеева - Уус-Алдан, коммерческой үлэҕэ Айнура Кайсенова - Мохсоллоох, повар-кондитерга Уля Заровняева — Чурапчы.

Кыайыылаахтар «Идэтигэр бастың» диин суруктаах лицензэнэн, бочуотунай дипломнарын уонна харчынан биһирэнилэр. Биэчэр бүтүүтүгэр кыайыылаахтар бэйэлэрин икки ардыларыгар «Сыл интеллектуала» бочуоттаах ааты былдыастылар. Маныаха С. Софронов эрэллээхтик бастаата.

БЫЛААНТУОЛАРЫГАР ЭРЭЛБААР

2000-2001 үөрэх сылыгар бэлэмнэни үлэ көхтөөхтүк саҕаланна. Кэлэр үөрэх дьылыгар лицейскэй бөлөххө оҕолору кирии экзаменаах ылыы былааннаар. Лицей бүтэрээччилэр анал орто үөрэх туһунан диплому ылыахтара, итинэн сибээстэн диир биллиилээх оҕолору үөрэххэ ылыы бастакы күөнгү турар. Ааспыт сылга курдук быйыл да училищеҕа үөрэнэ кирии былаанын аһары толороҕо эрэл баар.

АТТЕСТАЦИЯ ААСТА

Идэлэрин көмүскүүр учараттаах аттестация түмүктэннэ. Департамент анал комиссия тахсан нэдиэлэ устата үрөтөр-производственной базаны көрдө-иһиттэ, үрөтти хаачыстыбатыгар бэрэбиэркэни ытыта, преподавателлэр уонна маастардар квалификацияларын бэрэбиэркэлэттэ. Бу дьонуннаах дьаһалга эрдэттэн бэлэмнэммит буоланнар училище кэлэр

УЧИЛИЩЕТТАН СОНУННАР

биэс сылга аккредитацияны ылла.

БУҢУУ-ХАТЫЫ ТИЙЭХ БИДАРА

Үөрэнэр бөлөхтөргө быйыл училищени бүтэрээччилэр экзаменаарын туттарыылар саҕаланна. Теоретической предметтэргэ үөрэнээччилэр куһаҥа суох биллиилэрин көрдөрүллөр. Муус устар устатыгар быйыл бүтэрээччилэр улуустарга уонна нэһиликтэргэ производственной практикаҕа бэйэлэрин идэлэринэн тарҕаһахтара. Бэс ыйыгар эмиэ мустан практикаларын тустарынан отчуоттоохтара, дипломнай үлэлэрин көмүскүөхтэрэ, квалификационнай экзаменаары туттарыахтара уонна дипломнарын ылыахтара.

КЫАЙЫ КҮНҮГЭР АНАЛЛААХ

Сыл устатыгар үөрэнээччилэр ортолоругар араас методической комиссиялар ытытылынылар. Бары үөрэнээччилэр Кыайыы 55 сылыгар аналлаах уус-уран самодеятельность фестивалыгар активнайдык кытынылар. Бастың спортсменнар республикатаабы спартакиадаҕа күрэхтэстилэр. Ордук улахан болгомто иитэр үлэҕэ уурулуна, талааннаах, көхтөөх курсаннары түмэн үөрэнээччилэр бэйэлэрин дьаһаныларыгар сөбүлэт үлэлэттэ. Куоталаһы усулуобуйаны быһытынан бастаабыт бөлөхтөр республика иһигэр туристическай маршрутууан барыахтара.

БЫЛААН ОҢОҢУЛУННА

Училище үөрэнээччилэрин сайынҥы сынныаланнарын былаана бигэргэтилиннэ. Үөрэнэр көмөлтө хаһаайыстыбаҕа 25 киһилээх биригээдэ тэриллиэ, маны таһынан 100 киһилээх өрөмүөнүүртутар үлэлэргэ биригээдэни тэрийэр былаан баар. «Отважный» үлэ уонна сынныалаҥ лаабырыгар 5, «Березовая роща» санаторийга 2, «Хоту» санаторийга 2, Дьокуускай куорат профлакторийыгар 10, Анапаҕа эмтэнэ барыыга 2 путевкалар булулуунулар.

ЛИЦЕЙ БУОЛАРГА БЭЛЭМНЭНИИ

Училищени лицейгэ кубулууту үлэтэ көхтөөхтүк барар. Итинэн сибээстэн быйыл педагогическай састаап үрөтти хаачыстыбатын биллэрдиң үрдэттэ. Училище салалтатын көрдөһүүтүнэн департамент уонна республика училищеларыттан аатырбыт педагогтар иккитэ кэлэн олохтоох учууталлар биллиилэрин үрдэттилэр. Кинилэр саҥа технологиялар тустарынан лекция аахтылар, бэйэлэрин опыттарын хамаатык үлэлэниилэр. Ошон училище лицей буоларга толору бэлэмнээх.

ҮТҮӨ ДЬЫАЛА ҮКСҮҮР

Училище үлэһитэрин уопсай муньаҕа буолла. Итиннэхэ «2000 сылга — 2000 үтүө дьыаланы» диин боппурос дьуллэһилиннэ. Училище бэйэтин иннигэр кыһынҥы теплицаны тутарга, котельнай дьыэтин тупсаран уһанар сыах онорорго, аروحнай спортивнай салананы тутан үлэҕэ киллэрэргэ, үөрэнээччилэргэ аналлаах ичигэс туалеты онорорго, уопсай дьыани өрөмүөннээһин, спортивнай площадканы оноруу курдук үлэлэр бэлэтиинилэр. Коллектив бары чилиэннэрэ объектарынан араарылынылар, бэлэтиэммит сорукутары толорорго кизг кэпсэтии ытытылына. Ити түмүгүттэн иһиттэххэ бары бэлэтиэммит былаан толоруларыгар коллектив турумута сүрдээх. Үп-харчы боппуруоһун быһаарар сымалтан бу үлэлэри олоххо киллэрэргэ үлэһиттэр биир күннээх хамнастарын биэрэргэ быһаарынылар. Маны тэнэ Кыайыы 55 сылын бэлэтиээһини көрсөр иһиттэн улуустаабы ветераннар фондalaryгар биир күннээх хамнас эмиэ бэриллэр буолла.

Бу үтүө саҕалаһынары барыларын училище урукку выпускнига, билинги директора К.И. Федоров көбүлүүр.

А. ГАБЫШЕВ,
преподаватель

АҢЫАХ ТЫЛ МИНЬИГЭС

Нам улууһун кииннэммит библиотечнай ситимин тэрийиитинэн 1 Хомуустаах культуратын уонна педагогикатын киинигэр кулун тутар 30 күнүгэр «Логос» интеллектуальной казино анал таһаарытынан «Брэйи ринг» оонньуу ытытылына. Бу күн оонньууга сэттэ хамаанда күөн көрүстэ. Финалга үс хамаанда: Хамаатта (Капитан Васильев Б.М.), налоговой инспекция (Капитан Колодезников Р.К.), улуустаабы гимназия (Капитан Сивцев С.Е.) бастакы миэстэ иһин дьаныардаахтык киристилэр. Оонньуу түмүгүнэн кыайыылааһынан улуустаабы гимназия хамаанда табыста. Оонньуу рекламнай тохтобулларыгар 1 Хомуустаах культуратын уонна педагогикатын киинин үлэһиттэрэ кыттааччыларга анаан маассабай оонньуулары тэрийиэн ытытылар.

таны уонна кулууп үлэһиттэрин кытта биригэ ыкса сибээстээхтик үлэлэбэтин жюри чорботон бэлэтиээтэ.

К. ТИХОНОВ

***

Соторууаҕыта ыаллыы Мэнэ-Хаҥалас, Уус-Алдан уонна Нам улуустарын эмчиттэрэ КВН-на олоһу пропагандалыыр, «XXI-с үйэ поликлиника» диин көрүгүрүгэ куоталаһыыга кыттан, сэргэхсийиэн кэлибит.

Үгэс быһытынан маньык көрсүһүүлэр саҕаламмытара номуо 28 сыл буолла. Бу көрсүһүүлэргэ опыт атастаһан, саны-сонуну билэн-көрөн үлэбэтигэр туһанабыт.

Быйылгы күрэхтэһии олус интэриһинэйдик ааста. «XXI-с үйэ поликлиника» диин рефераты М.Г. Макарова, Н.И. Решетникова, Н.М. Шестаков бэлэмнээбиттэр. Коллегаларытыттан тиис враһа Н.В. Бочкарева болдромтону тарта. Төгүтүн билбэтиэм эрэри 2 миэстэ буолбуттан хомойо санаатым.

Онтон КВН-на күрэхтэһии кураанах мас умайарын курдук тэтиммээхтик ытытылына. Хамаандалар 8 киһини туруоран, чөл олоххо бэйэбит сынныаммытын көрдөрдүбүт. Биһиги 2 хонукка бэлэмнэнэн 2-3 миэстэлэри Уус-Алдан улууһун кытары үлэлэстэн кэлибит.

КВН күрэхтэһиитигэр эр дьонтон кытынылар хирург А.Д. Тарская, «Суһал көмө» үлэһитэ А.Е. Саввинов уонна капитаннаабыт фельдшер П. Овчинников о.д.а.

Дьахталлар өйдөрүн, сеническэй талааммытын көрдөрдүбүт: балыһа повара Винокорова Л. аптека провизора Чигасова В.П., аптека үлэһитэ Елисеева Альбина уонна мин.

Бу күрэхтэһиигэ син кытыахпытын сөп диин аптекам сытыы кыргыттарыгар уонна бэйэм фантазиябар эрэнэн тылламмытым. Куплеттар быһастарыгар араас көрдөөх, оһоно хоһуллубут түгөннэри көрдөрөр сценкалары бары хамсанан оонньоотубут.

Онтон ыллыыр, үңкүүлүүр дьобуру Елисеева Альбина уонна мин көрдөрдүбүт. Тыллара маньык:

Үгэс быһытынан
Үс улуустан
Эмчиттэр кэлэммит
Көрү гартыбыт.
Арыгы дьааһыттан,
Табах дьаарыттан
Тэйиччи хаамыабын,
Өйдөөх сылдыабын.
Содул аһы кытта
Эңгэрдэһимэн
Олохпут кэрэтин
Мэнэйдэһимэн.

Р. ИВАНОВА

***

Ааспыт бээтинсэҕэ «Дьүөгэлэр» вокальнай ансамбль айар үлэтин 10 сылын бэлэтиээтэ. «Дьүөгэлэри» билиһиннэрдэххэ, Нам төрүт олохтоохторо, олохторун аргыһын булан Намга кийиит буолан олохсуйбут кыргыттар буолаллар. Концерт репертуарыгар республика биллиилээх мелодистарын, самодеятельнай композитордарын А. Алексеев, Г. Слепцов, С. Кудрина о.д.а. айымньыларын толордулар. Ансамбль тутуах киһитинэн республика биллиилээх баяниһа Михаил Павлов буолар. Ансамблы ССРС культуратын туйгуна Елена Кутукова салайар. Ырыа истин киэһэтэ табыллан ааста.

В РЫКУНОВА

***

Муус устар 1-2 күннэригэр биһиги улууспутугар «Үйэлэр кирбиилэрэ» диин бастакы республикатаабы сахалыы КВН фестивалэ буолан ааста. 8 улуустан 9 хамаанда кытына, ол иһигэр биһиги улууспуттан икки хамаанда турда (1,2 Хомуустаах). Фестивальга Гран-при лауреатынан «Майа ыччаттара» хамаанда буолла. Уонна атын хамаандаларга хас да номинация интэрилиннэ. Эһиил сахалыы фестивали Гран-при лауреатынан буолбут хамаанда улууһа ытытыахтаах.

К. ЧЕРЕПАНОВ

***

Улуу Кыайыы 55 сылын көрсө улууска ветераннар уус-уран самодеятельноса фестиваллара саҕаланан барар. Билинги туругунан бөдөн нэһиликтэр ортолоругар 1 Хомуустаах уонна Үөдэй иннилэригэр олус тэрэһиннээхтик кыттыбыт Хатырык нэһилигэтин ветераннары инники түстүлэр. Маныаха ветераннар сөбүлэһиттэрин председателэ Н.И. Сивцев олохтоох дьаһал-

Хаачыыыы эйгэтигэр ПАЙЩИКТААХ БОЛОМУОЧУНАЙДАР МУНЬАХТАРА

Кулун тутар 22 к. пайщиктаах боломуочунайдар муньахтара балайда тэрэһиннээхтик барда.

УлусПО (сал. А.И. Корнилов, М.И. Протопопов) нэһиликтэртэн талыллыбыт боломуочунайдары, атыылааччылары сарсыарда эрдэттэн нэһиликтэринэн кэрийэ сылдьан бэйэтин массыналарын тизйтэрибитэ, муньах кэнниттэн төттөрү афалартыга махталлаах.

Муньаха 69 боломуочунай талыллыбытыттан 46 киһи кэлбит.

1999 с. улусПО үлэтин түмүгүн сөбүлэт председателэ А.И. Корнилов онордо.

Дагылаакка улус администрацията уонна улусПО салалтатын икки ардыгар Сөбүлэһии түһэриллэн үлэ барыта үчүгэй түмүктэрдээх буолбут. Ол курдук кредит, кредити туһаныы, софтуопка боппуруостарыгар. Кредит олоҕу төннөрүллүбүт. Ааспыт 1998 сылтан софтуопка 3 мөл. 900 тыһ. улаатыннардылыбыт.

Эргиз боппуруоһугар 31 маҕаһын 19.400 мөл.солк. былааннаахтарын 23.284 мөл.солк. толорон былаан 108% толоруллубут. Розничнай эргиз 6 мөл.солк. улааппыт.

Итинэн ааспыт сыллааҕар эргиз көрдөрүүтэ тупсубут. Инкасса түспэтөх, штрафной санкция суох буолбут. Уопастыбаннай аһылык былаана 142,2% туолбут, ааспыт сылтан 1,2 мөл.солк. улааппыт. Бэрээдэк, бордууксуяа хаачыстыбата тупсубут. Аты-эргиз, софтуопка боппуруоһугар ис резервэ өссө да баара этилиннэ. УлусПО подсобнай хаһаайыстыбатыгар 13 сылгы, о.и. 11 биэ баар.

Улууска килиэби астааһынна 12 бэкээригэ үлэлэбэти. Былааннарын 89,6% толорбуттар. Ки-

лиэп сыаната үрдэбэти. 2000 сылы туоруур бурдук кэлэн сытара этилиннэ.

Автопарк үлэтигэр үлэ дьиссипилинэтэ тупсубут, техника эргэриб, грузовой массына аҕылаабыт. Ошон автопарк техникатын саҕардыы сорууга турда. Капитальной тутууга үп көрүллүбэтэ. Хаһаайыстыбаннай ньыманан бэкээринэ тутуллубут. Уопастыбаннай потребобщество базата эргэриб. Маҕаһыннар, бэкээринэлэр олус эргэрибтэр. Элбэх өрөмүөнү эрэйлэлэр.

Сыл устата 5 эрэ пайщиктаах эбилибит, 14 киһи тахсыбыт. Паай үп былаана 300 т.с. онугар 208 т.с. туолбут. Итэҕэстэһин 117 түбэлтэтэ таһаарылыбыт (576 тыһ.солк.). Ордук улахан итэҕэстэһини Остуолба уонна Маймаҕа маҕаһынара таһаарыттар. 15 түбэлтэҕэ 34 тыһ.солк. сумалаах табаар уоруллубут. Итинтэн 13,8 тыһ.солк. төннөрүллүбүт.

УлусПО-ға ноһоот (убыток) 2,5 төгүл аччатылыбыт. Дагылаакка турбут сүрүн сорукуртан аты-эргиз, софтуопка, килиэп астааһынын боппуруостарын улаатыннарды уонна тупсарды, бордууксуяаны переработкалыыр 6 пууну аһан үлэлэтии сорукурта турдулар.

Улуус администрациятын кытта 2000 сылга биригэ үлэлииргэ дуоҕабар түһэриллэн илии баттаммыт.

Муньаха иккис боппуруоһунан ревизионнай комиссия отчуотун Новгородова Ж.И. онордо. Үһүс боппуруоска сыллааҕы баланс туһунан А.И. Кутукова иһитиннэрдэ. Кэпсэтиигэ 5 киһи кытына. Кинилэр иһитиннэрдэ Модут нэһилигэтин баһылыга Дьяконова Е.Н., 1 Хомуустаах нэһилигэтин баһылыга Иванов И.И., «Холбос» респотребсоюз председателин солбуйааччы Софронов К.Е., улуус дьаһалтатын баһылыгын бастакы солбуйааччы Бочкарев А.А. уонна Замятин И.Н.

УлусПО сөбүлэһити үлэтэ ортонон сыаналанна. Ревизионнай комиссия председателинэн Пономарев Г.Н. талыллына.

Николай СИВЦЕВ,
РФ журналистарын Союһун чилиэнэ

2000 СЫЛГА НЭНИЛИЭННЭЭ ОРТОТУГАР ЛЕКЦИОННАЙ ПРОПАГАНДАНЫ КҮҮҮРДЭР ХАЙЫСХАЛААХ КОНКУРС БАЛАҢЫАННЬАТА

Конкурс сыала-соруга

Бу конкурс сыала-соруга Саха Республикатын Президентин, правительствотун уонна парламентин таһаарар ыйаахтарын, дьаһалларын уонна уураахтарын промышленноска, тыа хаһаайыстыбатыгар, тутууга, үөрэхтээһингэ, доруобуйа харыстабылыгар уонна эдэр кадрдары үөрэттигэ, бэлэмнээһингэ туһаайыһылар нэһилиээннэ кизн аранатыгар иһитиннэри-билиһиннэри.

Ону сэргэ республика Президентэ М.Е. Николаев «XXI-с үйэ бастакы чыспаригэр Саха Республикатын сайдыытын суола» кинигэтин информационнай тиһигин хааччыыты уонна нэһилиээннэ лекционнай пропаганда бэрээдэгинэн телевидение, хаһыат нөҥүө үлэ коллективтарыгар тиэрдии. «2000 сылга 2000 үтүө дьыаланы» дьон программа иһинэн информационнай үлэни практической суолга холбоонунна уонна олоххо киллэриигэ тэрийэр үлэни пропагандалааһын.

Ордук чорботон тыа сиригэр дьыэ кэргэн экономикатын сайыннарыга сана иһ кыахтары арыыбы, ону өссө кэргэти, айымньылаах үлэҕэ дьон өйүн-санаатын уһуннарыга түмүүгэ хайысхалаах лекторскай ааһылары тэрийии.

Үөрэх, доруобуйа, культура тэрилтэлэрин инилоригэр үүнэр эдэр көлүөнэни үөрэттигэ-ииттигэ, республикаҕа программнай боппурус быһыытынан турбут чөл ологу өй-санаа, эт-хаан өтүгүн доруобай олох сизирин-майгытын пропагандалааһына күүһүрдүү.

Түмүгэр нэһиликтэрдээҕи улуус киинин общественной

самодетельнай тэрилтэлэр, лекторскай бөлөхтөр, народнай университеттар биридүүлэр лектордар үлэлэригэр нэһилиээннэни кытта үлэҕэ сана формалары көрдөөһүнүгэ, интэриэһинэй кулууптары тэрийэн үлэлэтигэ моральнай да, материалнай да төрүккэ ологуран республика, улуус салалталарын ытгар политикаларын маасса кизн аранатыгар тиэрдиигэ үтүө олуктары ууруу.

Конкурс түмүгүн таһаары уонна номинацияларынан бастыг лектордары быһаары

Конкурс түмүгүн 2001 с. тохсунньу иһинэн таһаарарга; Түмүгү таһаарыга манньк номинацияларга кыайыылаахтары бэлиэтииргэ:

- * Россия уонна аан дойду политикатыгар;
- * Экономикаҕа (республика уонна улуус, нэһилиэк экономикатын сииһили сьрдатыгы);
- * Социальной уонна правовой политикаҕа;
- * Ыччат проблемаларын сьрдатыгыга;
- * Чөл ологу пропагандалааһынга;
- * Экологической проблемаларга;
- * Улуус, нэһилиэк исторياتын, аҕа көлүөнэ албан ааттаах ологу сьрдатыгыга.

Түмүгү таһаарыга нэһиликтэринэн ый аайы ытыллыбыт лекциялар, бэсидэлэр, тематической бьэчэрдэр, телевизорунан биэриилэр, атын да культурнай-маассабай үлэлэр олохтоох баһылыкка түмүллэн улуустаагы «Знание» обществона ый онус күнүгэр диэри түһэриллиэхтээхтэр.

Манна лекциялар, бэсидэлэр былаан быһыытынан ытыллыбылара, дьону түмэр дьобурдара, ис хоһоонноро, олохтоох проблемалары төһө сыгытык туруораллара чорботуллан сыаналаннахтара.

Сыл түмүгүнэн кыайыылаахтары бэлиэтээһингэ 8 номинацияга биридүү бириэмийэни «Сыл бастыг лектора» дьон ааттаан инэрэргэ. Ону сэргэ хас номинация аайы иккилии биһирэбил миэстэни олохтуурга.

Г.И. Чирьев төрөөбүтэ 75 сылыгар

НОРУОТУГАР АНАММЫТ ОЛОХ

мэтээллэринэн наҕараадалааһына.

Г.И. Чирьев армия кэринтэн нуруот үөрэ-вириитин салаатыгар республикаҕа салайар дуоһунастарга үлэлээбит. Маннай управление кадрга начальнигынан, кэлин үөрэх министрин солбуйааччытынан үтүө суобастаахтык үлэлээбит.

Эдэр инициативалаах салайааччыны 1953 сыллаахха партиянай үлэҕэ ылбыттара. 1955-58 сс. Г.И. Чирьев Үөһэ Бүлүүгэ партия райкомун II секретарынан үлэлээбит сылларыгар бэйэтин туһунан олохтоохторго үчүгэй өйдөбүлү хаалларбыта, нэһилиээннэ үгүс махтабын ылбыта.

Г.И. Чирьев 1965 сылтан ологу тигэх күннэригэр диэри ССКП обкомун I секретарынан үлэлээбитэ. Бу үрдүк поста кини тэрийэр дьобура, үрдүк хаачыстыбалаах салайааччы быһыытынан толору арыллыбыта. Республика экономиката, культурата кини дьулурунун уонна үлэтигэр эппизитинэн бөдөн ситиһилэр, түмүктэр баар буолбуттара. Ол иһин Г.И. Чирьев республика бары үлэһитэрин улахан убаастабылларын ылан ылбыта.

Г.И. Чирьев хас да төгүл ССКП РК чилиэнинэн, ССРС, Саха АССР Верховнай Советтарын депутатынан талыллан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Кини үлэ-тэ Ленин, икки Октябрьскай Революция, Үлэ Кыһыл Знамята орденнарын уонна элбэх мэтээллэринэн бэлиэтэммиттэрэ.

«Очотоодуга хамаандалыыр-административнай система күөстээх кэмнэригэр Г.И. Чирьев бэйэтин дьулурунун, туруулаһан туруорсуутунан республика промышленноһа үүнүүтүгэр, хостуур промышленность сайдыытыгар, нуруот хаһаайыстыбата технической өттүнэн бөргөөһүнүгэр үтүө олуктары уурсубута. Алмааһы, хорьддьуну, гааһы уонна чогу хостуур промышленность сайдыытына» - дьон Саха Республикатын Президентэ М.Е. Николаев Г.И. Чирьев 70 сааһын туолуутугар бэлиэтээн ахтыбыта.

1966-1982 сылларга Саха сирин промышленноһа үрдүк тэтиминэн үүмүтэ. Бу сылларга үлэҕэ улахан тутуулартан Бүлүүтээҕи ГЭС, Дьокуускайдаагы уонна Нерюнритаагы ГРЭС, Удачнайга 12 №-дээх алма-

аһы байыгар фабрика, Сарылаахтаагы сурьманы хостуур ГОК, Саха сирин содуру өттүнээҕи чогу хостуур комплекс, Нерюнгри куорат бэйэтэ, Тьнда-Беркамит тими суола, Кыһыл-Сыр-Мастаах-Дьокуускай-Покровскай-Бэстээх газопроводын магистрала, Дьокуускай куорат тутуутун индустриятын базата, Дьокуускай, Мирнэй, Бүлүү, Ленскэй куораттарын самолет көтөр-түһэр кытаанах бүрүөһүннээх балаһалара оноһуллубуттара. Аллараа Кураанахтаагы ГОК уонна Лебединскэйдээҕи көмүһү ылгыыр фабрика реконструкцияланан бүппүттэрэ. Г.И. Чирьев быһаччы туруорсуутунан ССРС правительствотунан Дьокуускайга диэри тими суол тутуутун салгыы ытыгы, Саха сирин содуру өттүнээҕи дойдуга төрдүс металлургической база тутуута, неби, гааһы көрдүүр үлэни салгыы тэтимирди уонна көмүһү хостуур Нежданинскай ГОК тутууга курдук этиилэрэ өйбүлү ылбыттара.

Г.И. Чирьев кизн кэскилээхтик наука, культура, үөрэ-вириит, литература уонна искусство сайдыытыгар үлэлээбитэ. Кини бөдөн общественной-политической деятель быһыытынан, нуруот хаһаайыстыбатын бары салаалара сайдыытыгар улахан кылааты киллэрситбитэ, кини өрүү үөрэхтээһин боппуруоһунан дьирин хорутуулаахтык, инники кэскилээхтик сыһаннаһара.

Саамай кылаабынаа - Г.И. Чирьев республика биер улахан салайааччытын быһыытынан культура, үөрэ-вириит уонна наука сайдыытыгар ураты болломтону ууран сыһаннаһара. Гавриил Иосифович үрдүк культуралааҕа өтө көстөрө. Кини нуучча уонна тас дойдулар литератураларын туйгунук билэр, мэлдьи саха литературатын уонна искусствотун, национальной айар союзтар сайдыыларыгар болломтотун уураар.

Биер ураты тус хаачыстыбатынан Г.И. Чирьев кадр талан, аттаран туруоруу уонна кинилэр үүнүүлэрин ситиһиитэ буолар. Билигин да республика үгэ салайар кадрдара кини иҕит уонна салайар үлэҕэ таһаартаабыт үлэһиттэрэ элбэхтэр.

Г.И. Чирьев Нам оройуонугар быыс буллар мэлдьи сылдыра. Ити үлээн да, сыһыалан да өттүнэн. Ол туһунан нуруот хаһаайыстыбатын үтүөлэх үлэһитэ, улуус Ытык кинитэ Владимир Михайлович Бочкарев

бу курдук ахтар: «Гавриил Иосифович Чирьев 1981 сыллаахха күһүнгү үүнүүнү хомуйууга Намга бэйэтинэн партия уобаластаагы комитетын бэрэстэбиитэлэ буолан кэлбитэ. Куораттан иккилии хоно-хоно биһинэх тахсан планерканы кизнэ 9 чаастан ытыга, баһыналарга сылдьан дьону кытта үгүстүк кэпсэтэрэ. Мин оччолорго тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнигынан үлэли сылдьан: «Хаһын ылбата бастакы хомуллубут хортуоппуй ыһыыга хаалларын» - дьон бирикээс таһаарытым. Онуоха Гавриил Иосифович: «Очотугар үлүйбүт, хаһын ылбыт хортуоскаһын нуруокка атыһылаары олоорун дуо? Бирикээскин кеннөр» - дьон сэмэлээн турардаах.

Ити дьыл оройуон хортуоппуй үүннэрээчилэрэ үрдүк үүнүүнү ылбыттара, сыллаагы былаан 2,5 бүк куоһа ырыллыбыта. Хомуур сунньунэн балаһан ыйын ортоугар түмүктэммитэ. Модука Л.И.М.Н. салайааччылаах «Чакыр» хортуоппуй үүннэрээчилэрэ оройуонга эрэ буолбакка республикаҕа биер үрдүк үүнүүнү ылбыттара. Манна хортуоппуй быһа баржага тизийи соруга турбута. Бу боппуруоһу Г.И. Чирьев быһаччы дьаһалынан баржаһы намыһах уулаах бортоуоканан киллэрэн хортуоппуй түргэн тэтиминэн, үгүс орокуота суох тизлэн барбыта. Гавриил Иосифович Чирьев Намга бу бүтэһик командировката этэ. Кини мань сэргэ Нам сирин-уотун айылбатын олус таптыга, истинник ахтара. Быыс буллар эрэ өрөбүлүгэр Хомустаах үрдүнэн сир астырын сөбүлүүрө. Эр киһи идэтинэн күһүнүн Үрүн Күөлгэ кустуурун, балыктырынын астынара, бу Улуу эбэни олус дьон ытыктаан ахтарасаныра.

Кини салалтатынан биригэ үлэлээбит кырдыаҕас көлүөнэ дьон Г.И. Чирьев туһунан өйдөбүлү, кини киһи быһыытынан хаачыстыбатын, күөстээх санаалааһын, бэйэтин туттунар дьобурдааһын, туруоруммут сыалыгар дьулуурдааһын, тус сэмэйин, дьонго болломтолоох сыһаннааһын ураты тутан бэлиэтиилэр. Кини олоҕо, үлэтэ төрөөбүт дойдутугар уонна бэйэтин нуруотугар чиһинэйдик сулууспалааһын чаһылхай холобура буолуон буолар.

Улуустаагы «Знание» общество

ЧУГДААРАР ЧУОРААННАР

«ДЬОБУР-2000» ФЕСТИВАЛЬ

Тохсунньу 29-30 күннэригэр улуус оскуолаларын 5-8 кылаас үөрэнээчилэригэр «Дьобур-2000» дьон ахсааһына күрэх-фестиваль ытытылына. Бу фестиваль сыалынан-соругунан ахсаан предметигэр интэриэһи сайыннары уонна дьобурдаах олоҕу сүмүрдээһин буолар. Күрэх биһиги улууспутугар үгүс сылын ытытылар.

Быйылгы фестиваль уратыга дьон икки түһүмэтинэн ытытыллыбыта буолар. Улуус оскуолалара 4 хайысхаҕа хайдан күрэхтэстилэр. Урукку сыллардааҕар үгүс өрүн кыттыннардылар уонна арҕыйах үөрэнээчилэрэ оскуолалартан кыайыылаахтары түмэн уоппуттаах учууталларынан бэлэмнээн хасты да оскуола холбоһон хамаандалар туруорулунулар. Ошон иккис түһүмэххэ 8 хамаанда кэлэн күрэхтэстэ. Модут, Хатын Арыы, Хамаатта саха-французскай, улуустаагы гимназия биридди, 1 Хомустаах, Үөдэй, Партизан, Хамаатта орто оскуолалара холбоһон икки, Затон, Бөтүг, 2 Хомустаах холбоһон биер, Нам 1, 2 нүөмэрдээх оскуолалара холбоһон биер хамаанданы туруордулар.

Бастакы күн биридүүлэнэн бастыыр иһин суругунан олимпиада ытытылына. Бириэстээх миэстэҕэ 25 үөрэнээчи тигистэ, мань таһынан 17 өрө биһирэбил бириэмийэ ылла.

Олимпиада түмүгэ икки бөлөбүнэн таһаарылына. Бастакы бөлөххө гимназия үөрэнээчилэрэ, иккискэ онтон атыттар. Иккис бөлөххө үчүгэй көрдөрүүнү Нам 1, 2 нүөмэрдээх, 1 Хомустаах оскуолаларын үөрэнээчилэрэ ситистилэр.

Иккис күн «Матбой» ытытылына. Бу ооньуу 10 соруудагы сөпкө суоттааһыны таһынан ону сөпкө, тупсаҕай тылынан сатаан быһа-

аран биэри сатабылын эрэйэр. Хамаанданан күрэх буолан күрэхтээһинччилэрү бэйэ-бэйэни өйдөһүүнү, өйөһүүнү, күрэй бэйэ туһугар табыгастаахтык ытыгы тактикатын эрэйэр.

Бу ооньууга ордук үчүгэй бэлэмнээхтэрин улуустаагы гимназия, 1 Хомустаах холбоһуктаах икки, Затон оскуолаларын хамаандалара көрдөрдүлэр.

Урукку өттүгэр бириэстээх миэстэҕэ тиксигэтэх Модут оскуолатын хамаандата икки күрэххэ үчүгэй көрдөрүүлэммитин бэлиэтиэххэ наада. Олимпиада уонна «Матбойга» биридүүлэнэн үөрэнээчилэрин уонна хамаандаларын ситиһилээхтик бэлэмнээбит учууталларга Л.С. Рехлясова (Нам 1 нүөмэрдээх), А.П. Протодьяконова (Нам 2 нүөмэрдээх), М.К. Башева (1 Хомустаах), М.И. уонна Г.П. Мальцевтарга (Затон) фестиваль тэрийэр комитетын грамоталара туттарылынылар.

Учууталлар төгүрүк остуол тула олонор республикаҕа ытытыллыахтаах туурга улуус сүмүрдэммит хамаандатын тырдылар, фестиваль итэҕэстэрин, ситиһилэрин ырытыстылар, кэлэр сылга ытытыллыахтаах күрэх миэстэтин, бириэмэтин быһаардылар уонна арҕыйах үөрэнээчилэрдээх оскуолалар икки ардыларыгар бу күрэх-фестиваль туспа тэрийэн ытгар туһунан сүбэлэстилэр.

Фестиваль тэрийэр комитетта улуус үөрэтин салатын бухгалтериятыгар күрэйи үбүлээбитин, Нам 1 нүөмэрдээх оскуолатын завучугар В.С. Новгородова бириэстэри булууга транспорунан көмөтүн иһин махтабын биллэрэр.

С. РЕХЛЯСОВА, Нам 1 нүөмэрдээх орто оскуолатын учуутала

кэ сылдыарыттан бэйэбин хомуруйа сананабын. Онтон кэлин кинилиин биригэ, биер оскуолаҕа күн бүгүнүгэр диэри үлэли сылдыабын. Ким оскуолаҕа үөрэммит кэрэ кэмнэрин ахтан санаан ылбаты? Кырдыга даһаны, киһи ологу саамай дьикти-кэрэ умнуллубат кэмнэрэ - оскуолатаагы сыллара. Быйылгы 2000 сылга биһиги оскуолабыт 70 сыллаах юбилейин бэлиэтэри сылдыабыт. Бу улахан событига оскуолабытыгар өр сылларга үлэлээбит аҕа көлүөнэ учууталларытын ахтар-саныыр, ааттары ааттыыр биһиги эбэһинэспит. Биһинэхэ биер оскуолаттан ханна да хамсаабакка, үгүс сылларга эдэр көлүөнэни ииппит-үөрөппит, сырдыкка үрдүккэ сирдээбит, учууталлар учууталлара доннээхтэрин дэнэр ытыктыыр учууталларбыт үгүстэр. Кинилэртэн биридэстэринэн мин бүтүн кэпсиир киһим Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, РФ үөрэ-вириитин туйгуна С.С. Лугинов буолар.

Кини кыһыл көмүс хатырыктаах эмис собо балыгынан аатырар-сураһыгар Кэбээйи улууттан төрүттээх. Элбэх өрөлөөх тыа ыалыгар төрөөбүт, улааппыт буолан Софрон кыра эрдэгиттэн үлэҕэ систарас,

БОЛБОМТО КИИНИГЭР - ОБОЛОР АЙЫМНЬЫЛАРА

Сэрии бара турар кэмигэр 1943 сыл сааһыгар Дьокуускай-даабы педагогическай училищени бүтэрбит, учуутал аатын сүкпүт ыччат дьон Минпроска үлэлэрин миэстэтин быһаартарар долгутаулаах күннэрэ үүммүтэ... Эдэркээн Даша Сивцева ыраах Булун оройуонугар аанаммыта.

— Бэрт уһуннук устан Күһүүргэ тийибитим. Үөрэх салаатыгар Говоровскайга түөрт кылаастаах начальнай оскуола ыгытар буоллулар. Онон түүн катерынан салгы уһуннубут. Ол иһин катер тимирээри гына диэттилэр, оҕочо көһөрдүлэр. Сүпсүлгэн кэмигэр чымыдааным устан хаалбыт, кыра таҕаһым сабым мэйилдэбэ дии. Хата харчымы сыһа, докумуонум бэйэбэр баара. Дьэ онук мучумааннаахтык айаннаан тийибитим. Үлэлиир сириг икки хостоох, кыра көрүдүөрдээх дьиз буолла, үһүс хоско оскуола сэбиэдиссэйэ Х.П.Сивцев олорор эбит. Үлэбин саҕалаабытынан бардым. Оро аһыах, икки кылааһы бииргэ үөрөспүтүм, — диир ахтар учууталлаабыт бастакы кэмин 80 харын ууларбыт ытык кырдыаҕас Дарья Михайловна Сивцева уонна олобун орук кэминэрин санаан, намыһын куолаһынан салгы сөһөргиир.

Д.М.Сивцева 1920 с. кулун тутар 20 күнүгэр Уус-Алдан 1 Өспөвөр (кэлин Баатаҕай) төрөөбүт. Дьон иккис кыыстарын эмиэ Дааһа диэн сүрэхтээбиттэр. Ийэтэ Екатерина Михайловна кини 11 саастааҕар сэллик

Күннэтэ көрөр дьоммут ОЛОХ МУУДАРАҤЫН ИНЭРИНЭН...

ыарыыттан өлбүт. Аҕата Михаил Егорович улахан үөрэҕи билбэтэх, «Сивцев» эрэ дьон илии баттыыр киһи бастакы колхуостар тэриллиллэригэр — «Чапаев» колхуоска — өр кэмгэ председателинэн үлэлээбит. Аҕалара ол сылдан 3 оҕолоох оҕообону Мария Иннокентьевнаны кытта олохторун холбообуттар, биэстэ оҕолорумуттар.

— Адам аах оҕолорун үкчүтүк ааттыыллар эбит. Биһиги Даарыйаларбыт. Балтым өр сылларга сберкассага кассиринан үлэлээн биэнсийэҕэ тахсыбыта, кэргэннээх, түөрт оҕолоохтор. Билигин Бороҕонго олорор. Маачаа ийэбититтэн балтыларым Кэтириистэр, бырааттарым Мэхээлэлэр. Арай өлөөхтөөбүт балтыбыт Өлөөнө этэ. Бука, куһаҕан тыбыттан харыстаан, абааһыны бутуйаары итинник сүрэхтээтэхтэрэ. Билигин бары быр-бааччы олорор ыаллар, элбэх оҕолохтор, бары кэриэтэ Уус-Алданга бааллар, — диир кини.

Дарья Михайловна Булун Говоровскайга үлэлиир сылдан 1944 с. Харлампий Павлович Сивцевы кытта ыал буолбуттара. Ити сыл күһүнүгэр Х.П.Сивцев оройуон киинигэр Күһүүр оскуолатыгар директорунан ананан, онно көһөн кирибиттэрэ. Д.М.Сивцева начальнай кылаастарга учууталлаабыта. Бастакы оҕолорун Борис диэн ааттаабытара, иккис уоллара Алеша ыалдан өлөөхтөөбүтэ.

Кинилэр 1947 с. борохуотунан устан дуона суох таһаартаах Нам оройуонугар көһөн кэлбиттэрэ. Иккиэн Минпрос направлениетынан Нам орто оскуолатыгар учууталлаабытара. Намна кыыстаммытара — Катя диэн ааттаабытара. Харлампий Павлович 1949-55 сс. оройуон «Колхоз сирдэбитэ» хаһыатыгар редакторунан ананан үлэлээбитэ, эппиэттиир секретарынан эмиэ сылдьыбыта. 1955 с. кини Хамаҕаттаа Ленин аатынан колхуоска партиянай тэрилтэ босхоломут секретарынан ытыллыбы-

та. Х.П.Сивцев ити кэмтэн ыла партиянай үлэҕэ буһан-хатан тахсыбыта, үүммүтэ-сайдьыбыта. Кэлин кинини партия райкомугар инструкторунан үлэҕэ ылбыттара. Оттон Дарья Михайловна учууталлыы сылдьан, ыалдыр буолан оҕолору билиигэ-көрүүгэ сирдиир, кэрэҕэ уһуйар үлэтигэр уурайарга күһэллүбүтэ. Кини ол кэнигиттэн эмтэнэн баран сынныаланга барыар диэри үп-харчы эргийэр систематыгар контролер-кассиринан бэриниилээхтик үлэлээбитэ. Ити курдук иккиэн олох муударанын инэринэн, иллээхтик-эйлээхтик олобуртутара, айбыттара, оҕолорун атахтарыгар туруорбуттара.

Х.П.Сивцев райкомга сылдьан партияга бииргэ үлэлиир Д.Г.Дураева, М.Я.Колесовы кытта ыкса бодороспуга, устунаан дьиз кэргэнинэн доҕордоспугатара. Ол туһунан педагогическай үлэ ветерана Анисья Гаврильевна Дураева бу курдук ахтар:

— Кэргэним Дмитрий Гаврильевич өссө оскуола сылларыттан Харлампий Павловичтын билээллэрэ. Оттон мин Дарья Михайловнаны училище сылларыттан билэбин. Оҕонньотторбут айылҕага тардыһаллара сүрдээх этэ. Бары Маай алааһыгар тахсан отонноон, хаптаҕастаан сир астыырбыт. Онон М.Я.Колесов кэргэнэ Акулина Алексеевна буолан бииргэ сылдьарбыт, оҕолорбутун эмиз батыһыннарарбыт. Ардыгар оҕонньотторбут от оҕустараллара, муннааллара. Кэлин Кэҥкэмэҕэ сугуннаан да биэрэбит, эр дьоммут балыктыыллара. Ону сорогун утары үлээн сиирбит уонна туһууру эитибит. Оччолорго аны тэллэйи сүрдээҕин да хомуйар эбиһит. Олус иллээхтик сылдьарбыт. Оттон Дарья Михайловна киһи быһыытынан сүрдээх аламаҕай, сүрэхтээх, саҕабата диэн суох: иистэнэр, байар, ас эгэлгэтин астыыр. Сэбиэскэй былааста эмтэнэн, үтүөрөн баччааҥа диэри этэнгэ кэллэҕэ уонна эн-мин дэһэн 80 саас кир-

биитин ылан эрдэспит.

Билигин үлэ, тыыл ветерана Д.М.Сивцева үтүө суобастаах, килбиэннээх үлэтин Россия сбербаанын президентэ Жихарев илии баттааһыннаах СБ 150 сылынан ээрдэ суруга, «ХI пятилетка ударнига», «1973 с. соц. куоталаһытын кыайыылааҕа» бэлиэлер, сбербаан республикатааҕы салаатын, райисполком Бочуотунай грамоталара, махтал суруктара, харчынан бириэмийэлэрэ о.д.а. туоһулууллар. Кини кэргэн кырдыаҕас партиянай үлэһит, улуус Бочуоттаах гражданина Сивцев Х.П. 1989 с. күн сириттэн барбыта.

Ытык-мааны дьон дьон олохторун кинилэр ыччаттара салгыыллар. Кыыстары Екатерина Харлампьевна Дьокуускай-даабы тыа хаһаайыстыбатын научнай-чинчийэр институтун старшай научнай сотрудинига. Уоллара Борис Харлампьевич МУ НУ ЖКХ биир тутуах үлэһитэ, газооператор. Кэргэнэ Татьяна Алексеевна улууастааҕы кини балыһа стационарыгар приемнай сисэстэрэнэн үлэлиир, алта оҕолохтор.

— Урукку олоҕу ордоробун. Төһө да кыра хамнастаах буолларбыт, харчы бириэмэтигэр кэлэрэ, ааһынан-суоттанан туттарбыт. Дьон бары ыстыбака-ойдубакка олобурбуппут. Билигин ыарахан олох үүннэ, харчы кэмигэр кэлбэт, тийиммэт-түгүмэт үгүс, ыччат үлэтэ суох буолла, «түүлээх холбукаларынан» уһуну-киэни толкуйдаабаттар, — дьон санаатын тэҥни туттан этэр б сиэн, 3 хос сиэн эйгэс эбэтэ, соторугааһыта 80 сааһын туолбут Дарья Михайловна Сивцева. Инникини тымтыктанан көрбүт суох. Ити тылларга олох муударанын инэриһиммит кырдыаҕас киһи удьоур силс ыччатты, саха үүнэр көлүөнэтин инники дьылҕатыгар дууһата ыалдыра, долгуйара иһиллэргэ дылы...

К. ОЛЕСОВ

ХАТЫРЫК ОРТО ОСКУЛАТЫН 70 СЫЛЫГАР

ОБОЛО А.Н.А.М.М.Ы.П. О.ЛО.Х.М.У.О.О.Х

оҕону-сэргэни кытта эйгэстик сыһыаннаһар киһи буола улааппыта. Кэбээни орто оскуолатын ситиһиллээхтик үөрэнэн бүтэрэн, 1956 тыллаахха Дьокуускайдаағы государственнай университет биолого-географическай факультетыгар кирири экзаменнарын олус үчүгэйдик туттаран, саҥа тэриллит университет бастакы студенттарыттан биридэстэрэ буолар чыэскэ тиксибитэ. Үрдүк үөрэх кыһатыгар иккис курстан саҕалаан наар «5» эрэ сыанаҕа үөрөмүтэ. Аҥардас элбэх оҕолоох ийэ кып-кыра хамнаһын сыһыттан үөрэнэ сылдьар уолугар көмөлөһөр кыаҕа суоҕа. Софрону үөрэнэр сылларыгар туйгун үөрэҕин иһин ылар үрдэтиллибит стипендията абыраабыта. Көрдөөх-нардаах үгүс түбүктээх студент сыллара түргэн үлүгүрдик ааһа охсубуттара. 1961 сыллаахха Софрон Семенович үрдүк үөрэҕи бүтэрбитин туоһулуур дипломун кытта, бииргэ үөрөмүт, кэрэчээн бэйэлээх нарын Нам кыһынаан Анятынаан ыал буоларга, сүрөхтэрин холбуурга санаммытара. Эдэр ыаллар Нам сиригэр Хатырык оскуолатыгар учууталынан ананан үлэ үөһүгэр түспүттэрэ.

Дьэ, ол кэмтэн ыла Лугиновтар дьиз кэргэннэрэ Хатырык сирин иккис дойду-лара онгостон, сөбүлүүн, күн сирин көрдөрбүт эс оҕолорун бу сиргэ иитэн, улаатыннарар кизг аартыкка таһааран, күн бүгүнүгэр диэри үлэлиир-хамсыы сылдьаллар.

Софрон Семенович химия, география учууталынан үлэтин саҕалаабыта. Тутта оскуола аттыгар метеоплощадка туттарбыта, көрөннээччилэри кэтээн көрөр, чинчийэр үлэҕэ тартыбыта. Бу үлэтигэр тирэх, көмө буолбут киһитин Саха АССР үтүөлээх учууталын Евдокия Павловна Колесованы кини өрүү махтана ахтар. Бу үлэ, кэтээн көрүү түмүгүнэн эдэр кэскиллээх учуутал «Обучение учащихся к основнам научного наблюдения и обобщения» диэн бастакы дакылаатын суруйар.

1965 сылтан биһиги улууспутугар предметнэй олимпиадалар ытыллылар буолбуттара. Бу олимпиадаларга Софрон Семенович үөрэппит, бэлэмнээбит оҕолоро 1-кы, 2-с миэстэлэри хас да сыл субуруччу ыланнар, учуутал кыһамньылаах, үрдүк таһымнаах үлэтин дакаастаабытара. Оскуоланы бүтэрбит үөрөннээччилэрэ тутта үрдүк үөрэххэ, бэл Москваҕа, Ташкентка кирири экзаменнарын ситиһиллээхтик туттаран кирибиттэрэ. Эдэр учууталы өссө күүстээх үлэҕэ

кынаттаабытара. Үлэтигэр үрдүк ирдэбиллээх, кизг библиини эрэйэр үлэҕэ кирибитин, ону таһынан ханнык баҕарар оскуола сүүрүн бастаа-алын сүһүөх кылаастарга буолалларын өйдөөн, Софрон Семенович кэтэхтэн Благовещенскайдаағы педагогическай үөрэнэ кириэр, начальнай кылаастарга методист идэтин ылар. Оскуолаҕа сыһыаннаах киһи эрэ барыта билэн эрдэҕэ: завуч үлэтэ олус кизг ис хоһоонноон, бүтэн биэрбэт түбүгүн, оскуола бары иитэр-үөрэтэр үлэтэ быһаччы киниттэн улахан туту-луктааҕын. Дьэ, ол иһин кини бэйэтигэр үрдүк ирдэбили туруоруанан, үгүстүк бэйэтэ үөрэнэн, элбэх күүһүн-кыаһын ууран 17 сыл оскуолатыгар завучуан уонна директорунан үлэлээн кэллэ. Бу кэм иһигэр араас элбэх хайысыхалаах үгүс үлэлэр ытыллыбыттар. Ол курдук, оскуолаҕа кабинетнай системаны киллэри бары учууталлар ТСО-ну баһылылларын ситиһии, учууталлар үөрэтэр методикаларын, маастарыстыбаларын үрдэтии уо.д.а. Химия, математика, физика, биология

кабинеттара улууска бастыҥ үлэлээхтэр ахсааннарыгар кирибиттэрэ, баай ис хоһоонноох кабинеттары көрө-истэ, айымньылаахтык үлэлиир бастыҥ учууталлар үлэлэрин билсэ, опыт атастаһа атын оскуола-лартан үгүстүк кэллэлэрэ. 1973-76 сылларга С.С. Лугинов оскуола директорунан олорон физзал туттарбыта, пришкольнай учаастагы саҥардан тэрийбитэ, ититиллэр теплица аан бастаан улууска биһиги оскуолабытыгар аһыллыбыта. Сайынгы оҕо үлэ-сынныалан лааһыра бэркэ үлэлээбитэ. Директор оскуола материалнай-техническэй базата бөһөргүүрүтэр үгүс сыратын уурбута.

1977 сылтан 5 сыл устата кини Хатырык нэһилиэгин сэбиэтин исполкомун председателинэн талыллан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Тэрилтэлэр үлэлэрин көрүүгэ улууска 1-гы миэстэни ылбыттара. Музыкальнай оскуола, библиотека дьизэтэ тутуллубуттара, детсадка эбии салҕааһын үлэтэ кирибитэ.

Олоххо барыта биир тэгн көнө суол буолбат, үгүс ыарахаттар биллэн турар бааллара. Ол курдук, Софрон Семенович саамай үлэтин үгэнигэр сылдьан

ыараханньык ыалдыбыта. Бу ыарыыттан үрүүн халааттаах ааньаллар, чугас дьоннорун, доҕотторун уонна олобун доҕруун Анна Кирсановна көмөлөрүнэн атаҕар турбута. Ыалдыбын дьиз сытынан кэбиспэккэ, өрүү үлэни үрдүктүк туһуту киһи тутта үлэ үөһүгэр түспүтэ. М.К. Аммосов аатынан сохьоз парткабинетын сэбиэдиссэйинэн, өрүү буоларын курдук олохтоохтук ылан үлэлээбитэ. Бу кэмгэ үлэлээбит опыта «Политической агитация» сурунаалга тахсыбыта даһаны ону туоһулуур. Кабинеттары республикага көрүүгэ II-с миэстэҕэ тахан үөрбүттэрэ.

1988 сылтан 1995 сылга диэри Софрон Семенович күндүтүк саныыр оскуолатыгар төһөннөр үөрэх чааһын сэбиэдиссэйинэн үлэлиир. Национальнай концепцияны олоххо киллэринэн сибээстэн, оскуолаҕа үгүс өрүттээх кизг үлэ үрдүк тэрээһиннээхтик барар. Үгүс түбүктээх үлэ түмүктэрэ үтүө өрүттэрдээх буолбута. Ол курдук, оскуола бастыҥ учуутала, историк В.И. Ершов «Сахалар төрүт дьылҕалара» авторскай программа суруйбута үөрэх министрствотунан биһирэнэн үөрэх программатыгар киллэриллэбитэ. Биология учуутала А.К. Романова салайар экологическай киинин үлэтэ республикаҕа тийгэ биллибитэ. Физкультура учуутала В.Г. Ядрев чэбдигирди чаастарыгар саха национальнай ооньууларын киллэриэн, анал программа суруйан, «Эрчим» эрчийэр хос аһан айымньылаахтык үлэлиир. Самара куоракка

ытыллыбыт Бүтүн Союстаағы зональнай конкурса лауреат үрдүк аатын ылар. Манньык саҥа саҕалааһыннары, айымньылаахтык үлэлиир дьону Софрон Семенович өрүү өйүүр, көмөлөһөр.

Биллэн турар, үгүс сыллардаах үлэ бары көрүнгүн барытын биир суруйууга сааһан кэспэбэккин. Онон мин бүтүн бу суруйуубар Софрон Семенович үтүмүн үгүс үлэтин сорогун эрэ хаптым.

Күн бүтүн опыттаах педагог, салайааччы оскуолаҕа социальнай педагогунан үлэлиир. «Оскуолаҕа иити уонна үөрэтии биир кэрдискэ турдаһына эрэ үлэ түмүктээх буолар», диэн кини чорботон бэлиэтиир уонна этнопедагогиканан дьарыктанар. «Энсиэли» хаһыакка бу темаҕа үгүс ыстаһыаны суруйан бачээттэттэ, иитэр үлэҕэ көмөлөһөр буолуо диэн «Каскыл дьиз кэргэннэ түстөнэр» брошюралы бэлэмнээтэ. Бу күннэргэ төрөспүттэр комитеттары көрүүгэ хотугу зонаҕа биһиги оскуолабыт 1-кы миэстэни ылла. Маньаха социальнай педагогтар көмөлөрө, өнгөлөрө үгүс.

«Учуутал сырдык ойу-санааны тарҕатааччы, түстэ-эччи буоларынан сибээстэн бэйэтин билиитин-көрүүтүн кэмтиттэн кэмигэр сайыннарар эрэ буоллаһына, үлэтэ силлээх-мутуктаах буолар», диэр олобун эдэр ыччаты иитиигэ анаабыт учуутал Софрон Семенович Лугинов.

Екатерина ПЕТРОВА,
Хатырык орто оскуола

СПОРТ - ДЬУЛУУР. СПОРТ - ТУЛУУР

КЫРДЬАРЫ БИЛБЭТ

Петр Петрович Оконешников Ага дойду сэриитин бүтүн иннинээҕи сылга Мөңгө-Хангалас оройуонугар төрөөбүтэ. 1962 сыллаахха Чурапчы орто оскуолатын бүтэрбитэ. Ол кэнниттэн үс сыл Сэбиэскэй армия көккөтүгэр сулууспалаабыта. Кини Омскайдааҕы физкультурнай институтка үөрэммитэ. Институт кэнниттэн үс сыл устатыгар Дьокуускайга 3 №-дээх оскуолаҕа физкультура учууталынан үлэлээбитэ. Кини үөрэппит оҕолоро волейболга уонна баскетболга куорат күрэхтэһиитигэр бириистээх миэстэлэри өрүү ылаалара. Салгыы 7 сыл устатыгар Чурапчы оройуонугар үлэлээбитэ. 1974 сыллаахха кини бөлөмнөөхтөрү кыргыттарын хамаандата республи-

катааҕы күрэхтэһиитигэ иккис, онтон уолаттар хамаандалара алтыс миэстэлэри ылбыттара. 1980 сыллаахтан уон сыл устата 1 №-дээх Нам орто оскуолатыгар физкультура учууталынан үлэлээбитэ. Ити үлэлээбит сылларыгар кини үөрэппит уонна дьарыктаабыт оҕолоро оройуоннааҕы спартакиадаҕа спортивнай оонньууларга өрүү бастыыллар. Ити кэнниттэн Петр Петрович 8 сыл устата Затон толорууга суох орто оскуолатыгар директордаабыта. Ол кэнниттэн бэйэтин баатынан оҕо спортивнай оскуолатыгар тренеринэн көспүтэ. Нөҕүө сылтан оҕо спортивнай оскуолатын директорун үөрэх чааһыгар солбуйааччынан үлэлиир.

П.П. Оконешников үөрэппит оҕолоруттан араас үлэһиттэр үүнэн табыстылар. Ол курдук Керемясов А.П. СР спорт комитетын председателэ, РС физическэй культурага үтүөлээх үлэһитэ. Юмшанов П.П. көңүл тустууга Россия спордун үтүөлээх маастара,

көңүл тустуу республикатааҕы федерациятын вице-президеңэ. Быраатты Дорбордуураптар Саха АССР, Дальнай Восток тыатын сириин спортсменнарын остуол тенниһигэр хас да төгүллээх чемпионнара. Попов М.М. СР саахымакка хас да төгүллээх чемпиона, Намнааҕы оҕо спортивнай оскуолатын тренерэ о.д.а.

П.П. Оконешников олоҕун спортка анаабыта. Кини оскуолаҕа үөрэнэр сылларыттан саҕалаан остуол тенниһин, волейбол, чөпчөк атлетика күрэхтэһиилэригэр кыттар буолбута. 16 саастааҕар Саха АССР Норуоттарын III спартакиадаҕа оҕо спортивнай оскуолатын бастааһынаабыта. 1960 сылтан саҕалаан оройуоннааҕы уонна республикатааҕы күрэхтэһиилэргэ ситиһиилээхтик кыттыбыта. П.П. Оконешников остуол тенниһигэр Саха АССР икки төгүллээх, Чурапчы оройуонун алта төгүллээх чемпиона. «Урожай» ДСО уобаластааҕы сәбиэтин алта, Дальнай Восток «Урожай» ДСО-тын түөрт төгүллээх кыайыылааҕа, РСФСР «Урожай» ДСО-тын кини сәбиэтин III призера,

Саха АССР Норуоттарын III, IV, VII спартакиадаларын чемпиона.

Волейболга «Урожай» ДСО уобаластааҕы сәбиэтин алта төгүллээх чемпионо. Түөрт төгүл «Бастың оонньооччу» аатын ылбыта. 1962 сыллаахха Саха АССР уон бастың спортсменнарын иһигэр киирбитэ.

П.П. Оконешников өр сыллаах айымьылаах үлөтө СР үөрэҕин министрствотын, Саха АССР спорткомитетын, Нам улуунун, улуустааҕы үөрэх управлениетын бочуотунай грамоталарынан бәлиэтәммитэ. «РФ норуотун үөрәһиригитин туйгуна», «РФ спордун ветерана» знактарынан наҕараадалааммыта.

Муус устар 8-9 күннәригэр Нам с. бастакы сүһүөх оскуолатыгар остуол тенниһигэр улахан дьонго Нам улуунун аҕаас чемпионата ытыллар. Бу күрэхтәһиитигэ республика элбөх улуустарыттан спортсменнар кәләлләрә күттүлләр. Күрэхтәһиити сарсыарда 9 чаастан саҕаланар.

Нам улуунун остуол тенниһин федерацията

СПОРТ СОНУННАРА

Дьахталлар аан дойдутааҕы күннәригэр анналлаах үөрэнээччилэр сааскы кросс-стара Модукка ытыллына. Онно гимназия уонна олохтоох оскуолаттан 10-ча оҕо, 5 спорт ветераннара стартка табыстылар. Судьуйа көккөллээн турар спортсменнары дистанцияга түһэрэрин кытта республика урукку чемпиона С.С. Кириллин тайах курдук атаралаан инники түһэр. Биэҕэҕэ кини кэнниттэн харыс да хаалбакка 3-4 оҕо субуруучу кәләлләр. Уолаттарга олохтоох оскуола үөрэнээччитэ Дьулу Попов бастаата. Бириистээх миэстәләргә гимназияттан Сеня Протопопов, Модуттан Саша Куличкин тигистиләр.

Кыайыылаахтарга өйдөбүннүк бәлэхтәр, грамоталар туттарыллынылар. Сааскы кросска улуус дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы Иван Протопопов кыттыбыта бөлүмтөнү тарта. Күрэхтәһиити спонсордарынан И.С. Протопопов, Р.Г. Попов, Т.И. Карамзин буоллулар.

П. НАУМОВ

Кулун тутар 11-12 күннәригэр Бүлүү куоракка саха тустуутун төрүттәэччи, хапсарайга Саха сириин хас да төгүлләэх абсолютнай чемпионо В.Г. Румянцев бириһигэр күрэхтәһиити хап-

саҕайдаһан тустууга 10-с төгүлүн буолан ааста. Онно 160 спортсмен кытына. Ол иһигэр биһигиттэн 5 хапсарайдыттар ортолоругар Василий Стручков (Уус-Алдан), Николай Чуков (Дьокуускай), Владимир Торговкин о.д.а. күүстәх тустууктар бааллар.

Биһиэннәригэр үс киһи бириистээх миэстәҕэ тигистиләр. Ол курдук Семен Чердонов (Нам с.) 62 кг. 25 киһиттән иккис миэстәни ылан Саха сириин спордун маастарын нуорматын толордо. Геннадий Хабаров (Аппааны) ветераннарга 55 кг. ыһааһынаахтарга иккис миэстәләннэ.

Соторутааҕыта Ньурбаҕа ытыллыбыт Н. Ефремов бириһигэр бастаабыт уонна СР спордун маастарын нуорматын толорбут Аркадий Григорьев (Партизан) 55 кг. ветераннарга үһүс миэстәҕэ табыста.

С. ЧЕРДОНОВ, оҕо спортивнай оскуолатын тренерэ

Кулун тутар 22-25 күннәригэр Хангалас улуунун II Дьөппөнүгэр «Самартай-ринг» спортивнай кулуп бириһигэр улахан дьонго уонна үөрэнээччиләргә бокска биердилләннән бастыһы иһин республиканскай турнир буолла. Онно 17

хамаандаттан 150 эдэр боксер кытына. Оҕолорго биһигиттән Партизан орто оскуолатын 6 үөрэнээччиләргә күрэхтәстиләр. Киниләртән аңардара бириистээх миэстәләргә тигистиләр.

32 кг. ыһааһынаахтарга Романов Вадик утарылаһааччыларын барыларын хотон чемпионнаата. Мордосов Алеша, Подоксенев Ваня үһүс бириистээх миэстәҕэ тигистиләр.

Улуус дьаһалтатын баһылыга Адамов В.С. күрэхтәһиитигә үс күн сылдьан спортка ыалдыларын көрдөрдө. Күрэхтәһиити тәрәһиннә үчүгэй. Судьуйааһына сыйсахаллар таһаарылынылар. Ол курдук Партизантан Сысолетин Дима уонна Мордосов Алеша утарсааччыларын сабырыйттарын балыйан, хоторууну биердиләр.

Күрэхтәһиитигә барарбытыгар баһынай хаһаайыстыбатын салайааччыта Мордосов В.В. көмөлөстө.

В. ВАСИЛЬЕВ, тренер

Кулун тутар 21 күнүттән саҕалаан Бөтүңгә эр дьонго күрэхтәһииттәр саҕаланнылар. Дьэ кырдык кытаанах кириһилләр. Канаакка үһүн сыралданаах кириһини кэнниттән «Саһарҕа» түөлбөтө инники кириһигә табыста. Оттон волейболга «Кәскил» эр дьоно тәһнәэхтәрин булбатылар. Манна эттәххә саала олус кырааҕас. Канааты оскуола көрүдүрүгэр өңгөрдүбүт. Волейболга ордук

эдэр, оскуола оҕолоро эрийсиллээхтик оонньоотулар. Ол курдук Кугданов Федя, Уваровскай Стас, Ушницкай Дима кыраһыабыт быһыларын көрдөрөн «ыалдыааччыларын» астынардылар.

Иккис күммүтүгэр баскетбол буолла. Манна эмиэ «Кәскил» түөлбө хамаандата тәһнәһин булбата. Кыраһыабыт быраһылылары, Юрий, Егор Эверстовтар көрдөрдүләр, нападаюшай Николай Протопопов мээчиги көнөтүк быраһарын иһин биһирәбилли ылла.

Дьэ онтон бүтәһик үһүс күммүтүгэр мас тардыһыта уонна остуол тенниһгә буолла. 60, 65, 70, 75 кг. дылы, онтон үөһэ ыһааһынаахтар кириһтиләр. «Балдыааччы» элбөҕө күрэхтәһиитин ордук кизгэттэ. Манна эмиэ «Кәскил» түөлбө эр дьоно тәһнәэхтәрин булбатылар. Оттон тенниска «Сәргәлээх» түөлбөтә бастаата. Дьэ онон, уопсай түмүккә «Кәскил» түөлбө бастакы миэстәни ылан үөрүүтә-көтүүтә олус улахан.

Түмүккә этиэм этэ, спортсаала суоҕа олус атахтыһар. Бөтүңгә даҕаны спортка сыйһаннаах, сымсабыһый оҕолор элбэхтәр. Оройуоннай күрэхтәһиитиләргә бөлөмнөһиһитин баһарыбыт да усулуобуйа олус мөлтөх.

Дьэ онон спортсаала бопуруоһун көрүүнү түргэтәтиэххә дии саныһыбын.

И. ИВАНОВ, спортиструктор

01 сэрэтэр КЫАМНЫЫ КЫРАҒЫЛАРА

Олунньу 21 күнүгэр отделение командира ис сулууспа сержана Собакин И.П. баһылыктаах бөлөх Хамаҕаттаҕа 15 оҕолор дьэһини, ол иһигэр 5 уопсайы бәрәбиэркәлээтиләр. 70 киһи инструктортаҕайна. Манна электропредохранителләр оннуларыгар «жучоктары» туһаналлар эбит. Итинник кыраҕа кыһаллыбат дьэһлээх хаһаайыттар: Степанов А.М., Петров А.М., Москвитина М.С. о.д.а.

Көмүскәлләэх көрүүгә, «Антитеррор» операцияны миэстәтигәр тәһиттигә I-кы Хомуһтаахтааҕы баһаарынай чаас үләһиттәрә оҕолор дьэһилләр бәрәбиэркәлээһиннә ылсан үләһи иликтәр. Хата саңа тәһиллибит Хатырыктааҕы баһаарынай чаас үләһиттәрә бәрәбиэркәни көдүүстәэхтик саҕалаатылар.

Олунньу 12 күнэ үүнәр түүн I Хомуһтаахха «Мария» ЧИП бөкәэриннәлээх маҕаһына иһиттән умайан 130 тыһыынча солк. суумалаах хоромнууланна. Өскөтүн манна тырылаан уһугуннарар автоматическай баһаарынай сигнализациялааҕа эбитэ буоллар чааһынай тәһилтә туһаттан туоруо суох этә.

Маннаха Кыһыл Сьырдааҕы баһаарынай чаас умайыт бөкәэриннәлээх маҕаһына туугуугар икки сыллааҕыта сурруллубут предписаниены дьаныһан сорунуулаахтык толотторботох. Билләрэр сигнализация ситимэ тардыллыбатаҕа, ис эркинэ, үрдә штукатуркаламтата күөдүйүбүт уот көңүл уһуруугуугар тийэрдибит. Онон Хомуһтаахтааҕы ПЧ-64 начальнига Алексеев И.Н., профилактика инженерэ Еремеев К.И. быһагар ыллылар.

Намнааҕы баһартан быһыһырт этэрәт

АҒАЛАР ЭБЭРДЭЛЭРЭ

Хатырык нәһилигин аҕаларын түмсүүтүн Г.И. Корякин салайар. Дьахталлар бүтүн аан дойдутааҕы күннәригәр бу түмсүү «Сүрәх истин иһийитә» дьин биэчәри ыһтта.

Биэчәр бастакы чааһыгар аҕалар ийэлэрин, кәргәттәрин, кыргыттарын, эдһийдәрин, балыстарын, кийииттәрин, саһнастарын эбәрдәлән концерт көрдөрдүләр. П.Г. Ноговицын, Д.И. Корякин, П.А. Заровняев, В.И. Левин, С.П. Дьяконов, К.Д. Гоголев о.д.а. ырыаларын көрөөччүләр дохсон ытыс таһыһытынан доһуһоуллаатылар. Концерты хатырыктар күтүүттәрә Ньургун Алексеев кыһа-хото тутан ыһтта.

Биэчәр иккис чааһыгар «Намгына Хотун» конкурса 8 ийә кытына. Түөрт түһүмәхтәэх ытыллыбыт конкурса түһүмәхтәриннән бастаатылар Л.С. Татаринава, Я.С. Кутукова, И.М. Винокурова, М.В. Татаринава, «Намгына Хотун» үрдүк ааты Прасковья Петровна Миронова ылла.

Биэчәр үһүс чааһыгар оһуохай, үңкүү, араас оонньуулар, аттракцион ытыһыллылар, буфет үләлээтә. Кийрин биһилитиннән лотерея оонньонно.

Үрдүк таһымнаах биэчәри тәһийбит аҕалар түмсүүләригәр эбәләр, ийәләр ааттарыттан барҕа махтал тиздәлдибит.

И.А. СЛЕПЦОВА, педагогическай үлэ ветерана

МАХТАЛ Түөрт сылы быһа кыһан ылбакка сылдыбыт хамнаһытын ыларбытыгар дьыала суут нөҕүө судейнай пристава киирбитэ. Бу сулууспа түргән уонна саҕабыллаах үлэтин түмүгәр хамнаһытын кыһас кэм иһигәр ыллыбыт. Онон старшай судейнай пристава Харитонов Н.Н. махтанабыт. Үлэһит дьон интэриһин көмүскүүр, бириэмэтигәр тәһиллибит сулууспа эбит дьин түмүккә кәллибит.

М.А. Софронов биригәздәтэ

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

I РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ФЕСТИВАЛЬ СЕМЕЙНЫХ АНСАМБЛЕЙ «ХОМУС У КОЛЫБЕЛИ»

Время проведения: 6-8 апреля 2000 г.
Место проведения: с. Нам, Намский улус 6 апреля

Встреча у смотровой площадки «Ус сэргэ», поклонение долине «Энгиэли» — 15.00 ч.
Заезд участников в с. Партизан — 16.00 ч.
Вечер-встреча с нар. анс. «Дьүрүл» — 17.00 ч. с. Партизан (рук. Кривошапкин)

7 апреля
Регистрация участников. Жеребьевка — 9.00 ч. с. Нам, НПУ
Экскурсия по НПУ — 9.00 ч. с. Нам, НПУ
Выставка детских рисунков на тему «Хомус» — 10.00 ч. с. Нам, НПУ
Выставка хомусов из коллекции музея — 10.00 ч. с. Нам, НПУ
Выступления участников фестиваля — 11.00 ч. с. Нам, НПУ
Открытые выставки хомусов мастера-изгот. Готовцева И.Н. и других мастеров улуса — 14.00 ч. - 15.45 ч.
Встреча с мастером И.Н. Готовцевым с. Нам, НПУ
Экскурсия в Музей Хомуса ННПШ — 16.00 ч. с. Нам
Торжественное открытие и большой концерт хомусистов Намского улуса с. Нам, ЦНТ и Д
Вечер дружбы ЦНТ и Д

8 апреля
Продолжение конкурса — 10.00 ч. с. Нам, НПУ
Круглый стол «Дьэ кәргәннә өҕүнү хомуска үөрэти» 14.30 ч. с. Нам, НПУ
Торжественное закрытие фестиваля 17.00 ч. с. Нам, УДК
Большой концерт лауреатов и дипломантов фестиваля и гостей — 18.00 ч. с. Нам, НПУ

9 апреля
Отъезд в г. Якутск — 10.00 ч.
Большой концерт лауреатов и дипломантов I республиканского фестиваля семейных ансамблей «Хомус у колыбели» г. Якутск — 16.00 ч. г. Якутск

Оргкомитет фестиваля

Нам селотугар оҕолор уопсай ыарыһын инбәлииттәр уонна инбәлиит оҕолоох төрөпүттәр истиилэригәр Муус устар 8 күнүгәр күнүс 14 ч. ветераннар балаһан дьэһлэригәр инбәлииттәр уонна инбәлиит оҕолоох төрөпүттәр уопсай муннахтарга буолар.

Муус устар 5 күнүгәр ыһгыллыахтаах уопсай муннах, республиканскай инбәлиит оҕолор фестиваллара буоларынан көһөрүлүннэ.

Муннах бәбизскәтэ:

1. УИО 1999 сыллаах үлэтин отчуота.
2. Улуустааҕы отчуоттуур-быһбардыр конференцияҕа делегаттары талы.

Бары уопсай ыарыһын учуокка турар, ВОИ чилиэннәр актыбынай кыттыыны ыларгытыгар ыһырабыт.

Улуустааҕы инбәлииттәр обществолара

В магазине «Мария» новые поступления:
Мука в/с мешок 50 кг. - 430 руб.
Сахар 50 кг. - 490 руб.
Сельдь свежеморож. 1 кг. - 17 руб., а также консервация.
По адресу ул. Дружбы, 8

2,5 см. халыһнаах хаптаһыңна наадыйабыт.

Телефон: 22-6-93, кизәһитин

Атас-додор дьоммутугар Любовь Петровна, Михаил Степановичка таптаһлаах бырааттара

РУМЯНЦЕВ Семен Петрович

күн сириттән хомолтолоохтук суох буолбутунан дириг күтүрүдүмүтүн тиздәбит.

Саввиннар

<p>РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ</p> <p>ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141</p>	<p>Тэрийән таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунууну контурууолуур уонна регистрациялыыр РФ бөчөккә Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистрацияламыт нүөмөрү — Я 0085.</p> <p>Сурукка ааккытын-суолугун, үлэритин, дьэһит аадырыһын чопчу ыйың.</p> <p>Автор этэрэ хаһыат санаатыһың мэлдьи биир буолбат.</p> <p>“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата.</p> <p>678380, Саха Республиката, Нам с. Октябрьскай уул. 1.</p> <p>E-mail: editor62@sakha.ru</p>	<p>Талыһына уонна таңгыһына “Энгиэли” хаһыат редакциянай-издательскай систематыгар.</p> <p>Хаһыат Дьокуускайга “Сахаполиграфиздат” НИПК бөчөттүннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бөчөтт. лис.</p> <p>Индексэ — 54889. Тираһа — 2377</p> <p>Бөчөккә илии баттанна — 12:00 ч. 3.04. 2000</p> <p>Сакааһын №-рә — 38</p>
--	---	--